

Vergaderjaar 2021–2022

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 875

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN DEFENSIE EN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2021

Per brief van 8 november 2021 met betrekking tot het commissiedebat op 25 november 2021 over de samenstelling en opdracht van de onderzoekscommissie evacuatie Afghanistan, verzocht de vaste commissie voor Defensie om uw Kamer nader te informeren over de samenstelling en opdracht van de onderzoekscommissie. Met deze brief voldoen wij aan uw verzoek.

Motie van het lid Boswijk c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 838)

In onze brief van 14 september 2021 over de ontwikkelingen in Afghanistan (Kamerstuk 27 925, nr. 808) zegden wij de Tweede Kamer toe dat de crisisaanpak inclusief de evacuatie van de afgelopen periode zal worden geëvalueerd door een onafhankelijke externe commissie van tijdelijke aard.

Onder verwijzing naar deze brief verzoekt de motie van het lid Boswijk c.s. (Kamerstuk 27 925, nr. 838) de regering om deze onafhankelijke externe commissie onderzoek te laten doen naar de gang van zaken in de grootschalige evacuatieoperatie vanuit Kaboel vanaf het aannemen van motie van het lid Belhaj c.s. over de tolkenregeling (Kamerstuk 35 300 X, nr. 45).

Voorts verzoekt de motie van het lid Boswijk c.s. het onderzoek tenminste te laten ingaan op de deal tussen de Verenigde Staten en de Taliban van februari 2020, de Nederlandse inlichtingenpositie, de voorbereidende evacuatieplannen, de uitvoering van de Kamermoties, de communicatie en samenwerking tussen de ministeries, het verloop van de evacuatieoperatie en de mogelijke internationale juridische consequenties.

Commissie: onderzoeksopdracht

Het kabinet wil de motie van het lid Boswijk c.s. volledig opvolgen, conform het verzoek van de Tweede Kamer. Met onze brief van 29 oktober 2021 (Kamerstuk 27 925, nr. 871) informeerden wij uw Kamer dat de heer mr. Frank de Grave, lid van de Afdeling Advisering van de Raad van State, bereid is op te treden als voorzitter van de onafhankelijke externe commissie van onderzoek naar de in de motie van het lid Boswijk c.s. genoemde onderwerpen.

Om recht te doen aan deze motie hebben wij de voorzitter verzocht om in ieder geval onderzoek te doen naar alle in de motie genoemde onderwerpen. Dat laat onverlet dat de commissie vanwege haar onafhankelijke positie naar eigen inzicht onderzoek kan doen naar de evacuatieoperatie vanuit Kaboel. Het staat de commissie dus vrij om in het kader van haar onderzoek aanvullende vragen te stellen en te beantwoorden. Evenzo is de commissie bevoegd om aanbevelingen te doen naar aanleiding van haar bevindingen en conclusies. Deze benadering respecteert zowel de autonomie van de onderzoekscommissie als de onderzoeksvraag van uw Kamer.

Commissie: samenstelling

De heer De Grave is bereid gevonden op te treden als voorzitter van de onderzoekscommissie. In het algemeen vraagt de onafhankelijke positie van onderzoekscommissies om het creëren van randvoorwaarden, die de commissie in staat stellen daadwerkelijk onafhankelijk te functioneren. Daarbij past dat de voorzitter zelf commissieleden selecteert en dat de commissie mede de onderzoeksvraag formuleert (zie bovenstaand). Zo ook dat de commissie een eigen secretariaat en onderzoekers aanstelt, eigen en voldoende budget ter beschikking krijgt, en als enige zeggenschap heeft over de totstandkoming van bevindingen en conclusies. Voorts is de vrije toegang tot alle relevante informatie en informanten een cruciale factor.

Met inachtneming van bovengenoemde randvoorwaarden zullen de samenstelling, de onderzoeksopdracht en de werkwijze van de commissie van onderzoek naar de evacuatieoperatie vanuit Kaboel worden vastgelegd in een instellingsbesluit. Dat instellingsbesluit komt uw Kamer in december tegemoet. Het zal tevens worden gepubliceerd in de Staatscourant.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H.P.M. Knapen

De Minister van Defensie,
H.G.J. Kamp

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol